

Wymagania edukacyjne i zasady oceniania na języku polskim w klasie 7

1. Wyposażenie ucznia:

- zeszyt przedmiotowy, podręcznik, zeszyt ćwiczeń i inne; teczka kartonowa i kartki A-4 w linie do prac klasowych i dłuższych wypracowań domowych, brudnopis; przybory szkolne typu: klej, nożyczki, linijka, kolorowe kredki, długopis, ołówek.

2. Ocenianie:

- obowiązuje skala ocen od 1 do 6 stosujemy plusy (+) i minusy (-): pięć minusów to ocena ndst, a pięć plusów to ocena bdb; plusy i minusy nie sumują się
- oceniana jest aktywność, umiejętności i wiedza (językowa, kulturowa i literacka, ortograficzna), pisemne i ustne wypowiedzi, praca zespołowa i indywidualna i in. działania.

3. Zeszyt przedmiotowy, zeszyt ćwiczeń (zeszyt lektur i inne):

- uczeń ma obowiązek prowadzić zeszyt starannie i systematycznie, i przynosić go na każdą lekcję - zgodnie z ustaleniami.

4. Sprawdziany (testy, klasówki i inne):

- poprzedzone są zawsze lekcjami powtórzeniowymi (nie dotyczy sprawdzianów diagnostycznych)
- zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem (powyższe zasady nie dotyczą spr. ze znajomości lektur)
- obowiązuje procentowa skala ocen:
  - a) gdy nie ma wydzielonego zadania dodatkowego:
    - 100% - celujący
    - 99%-91% - bardzo dobry
    - 90%- 75% - dobry
    - 74%- 60% - dostateczny
    - 59%- 50% - dopuszczający
    - 49%- 0% - niedostateczny
  - b) gdy jest wydzielone zadanie dodatkowe, ocenę celującą otrzymuje uczeń, który wykona sprawdzian w 100% oraz zadanie dodatkowe
- uczeń, który jest nieobecny w dniu sprawdzianu (każdego), pisze go niezwłocznie po powrocie do szkoły (czas i miejsce zaliczenia ustala nauczyciel); jeżeli nieobecność trwa dłużej niż tydzień, uczeń ma dwa tygodnie na uzupełnienie wiadomości i napisanie sprawdzianu.

5. Ocenie podlegają:

- prace klasowe, sprawdziany, testy (są ważniejsze niż pozostałe)
- kartkówki
- recytacja, czytanie, wypowiedź ustna na lekcji
- aktywny udział w zajęciach
- krótkie ćwic. praktyczne na lekcji i zadania domowe, notatki i in.
- dłuższe prace domowe
- sukces w konkursie i olimpiadzie.

6. Prace domowe:

- uczeń ma obowiązek odrabiać prace domowe ustne i pisemne,
- za brak dłuższej (długoterminowej) pracy domowej (kilka ćwiczeń, plakat, notatki, wypracowanie itp.) uczeń otrzymuje ocenę ndst; odrobienie pracy w połowie traktowane jest jak jej brak,
- za brak przygotowania do lekcji i/lub brak krótszej pracy domowej (dokończenie ćwiczenia, notatki, innego zadania, przyniesienie podręcznika lub lektury itp.) uczeń otrzymuje „np” – po wcześniejszym zgłoszeniu – lub minus (patrz pkt. 7 i 10),
- uczeń, który nie odrobi pracy domowej w terminie, ma obowiązek zgłosić ten fakt nauczycielowi i odrobić ją na następną lekcję lub w innym umówionym terminie (oddać nauczycielowi do sprawdzenia),
- wypracowania domowe zadawane są z kilkudniowym wyprzedzeniem, w związku z tym nie można usprawiedliwić ich braku np. nieobecnością w szkole;
- kryteria oceny wypracowań:
  - a) zrozumienie tematu i jego realizacja (zgodność z tematem, dobór materiału, wyczerpanie tematu, oryginalność ujęcia, trafna i wnikliwa argumentacja, itp.) – praca niezgodna z tematem oceniana jest niedostatecznie,
  - b) kompozycja (rozplanowanie treści, logiczne uporządkowanie i spójność wypowiedzi, zachowanie proporcji między częściami pracy, zgodność z wyróżnikami wybranej formy wypowiedzi) zaznaczona odpowiednią segmentacją tekstu,
  - c) poziom i poprawność językowa i stylistyczna (styl wypowiedzi, zasób słownictwa, frazeologia, fleksja, składnia, ortografia, interpunkcja),
  - d) szata graficzna pracy (nagłówek, temat i/lub tytuł pracy, marginesy, akapity, staranne pismo, podpisanie pracy, data).

7. Aktywność i praca na lekcji:

- za aktywność w czasie lekcji uczeń jest nagradzany (+) lub oceną – zależy to od stopnia jego aktywności
- uczeń, który nie pracuje w czasie lekcji, nie angażuje się w pracę z tekstem, dyskusję, ćwiczenia itp., ma braki w notatkach otrzymuje minus (-) lub ocenę ndst. – po przekroczeniu dop. ilości (-).

8. Lektura:

- uczeń ma na przeczytanie wcześniej zapowiedzianej lektury od 2 tyg. do 1 miesiąca
- uczeń, który nie przeczyta lektury w terminie, otrzymuje ocenę ndst. i nie zwalnia go to z obowiązku poznania tekstu – musi w ustalonym terminie nadrobić braki (sposób sprawdzenia ustala nauczyciel).

9. Projekt literacko-historyczny:

- Praca z projektem podlega takiej samej ocenie jak inna aktywność szkolna. Uczeń ma prawo przystąpić do poprawy oceny niedostatecznej lub dopuszczającej ze sprawdzianu w terminie dwóch tygodni od uzyskania oceny.

10. Nieprzygotowania:

- uczeń ma prawo do dwóch nieprzygotowań w semestrze, zgłasza je zaraz na początku lekcji
- po przekroczeniu dopuszczalnej ilości „np.” za kolejne nieprzygotowanie do zajęć uczeń otrzymuje oc. ndst.

- nieprzygotowania, których uczeń nie wykorzysta w I semestrze, nie przechodzą na II semestr.

11. Poprawa ocen cząstkowych:

- a. uczeń może poprawić każdą ocenę ze sprawdzianu, klasówki, dyktanda, wypowiedzi ustnej czy pisemnej (klasowej) tylko jeden raz w terminie 2 tygodni.
- b. uczeń ma obowiązek poprawić każdą ocenę ndst. ze sprawdzianu, klasówki, dyktanda, wypracowania klasowego, wiersza, kartkówki, lektury w terminie 2 tygodni od jej otrzymania (wpisania do dziennika),
- c. uczeń ma obowiązek poprawić ocenę ndst. z wypracowania domowego w ciągu tygodnia; oceny wyższe otrzymane za wypracowania domowe nie podlegają poprawie.
- d. nie można w drodze poprawy otrzymać oceny celującej.

12. Ocena semestralna i końcowa:

- na ocenę semestralną (kończącą) uczeń pracuje cały semestr (cały rok), wobec czego nie ma innej możliwości poprawiania oceny na wyższą przy końcu semestru (końcu roku) niż ta określona w Szkolnym Regulaminie Oceniania.

Obszary aktywności podlegające ocenie:

1. **Wiedza i umiejętności:** wiedza literacka, gramatyczna, ortograficzna, umiejętność pracy z tekstem literackim, umiejętności stylistyczne i krasomówcze.
2. **Postawa:** aktywność, kreatywność, zaangażowanie, wkład pracy, samodzielność, współpraca w grupie, systematyczność, dociekliwość.
3. **Pisanie:** różne formy wypowiedzi – opowiadanie, notatka, opis, list itp., poprawność składniowa, fleksyjna, leksykalna, stylistyczna, ortograficzna, interpunkcyjna.
4. **Mówienie:** komunikatywność wypowiedzi, poprawność gramatyczna i stylistyczna, płynność, trafność w doborze treści, kultura języka, recytacja, opowiadanie twórcze i odtwórcze.
5. **Słuchanie:** rozumienie tekstu literackiego, zapamiętywanie, odpowiadanie na pytania, stawianie pytań.
6. **Czytanie:** czytanie ze zrozumieniem, praca z tekstem: wychwycenie głównej myśli, czytanie selektywne, wyszukiwanie informacji, rozumowanie.

Narzędzia oceniania:

1. **Sprawdziany:** gramatyczne, literackie, ortograficzne, diagnostyczne (np. ze znajomości treści lektury) i in.
2. **Wypracowania klasowe** i domowe.
3. **Kartkówki:** z dwóch ostatnich tematów (mogą być niezapowiedziane, na początku lub na końcu lekcji).
4. **Inne prace pisemne:** zadawane do domu i redagowane w czasie zajęć.
5. **Wypowiedzi ustne:** spontaniczne i przygotowane.
6. **Obserwacja aktywności.**
7. **Prace domowe:** ustne i pisemne.

Wymagania na poszczególne oceny

Na ocenę celującą

Uczeń spełnił wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz otrzymuje oceny celujące ze sprawdzianów i prac klasowych, a ponadto:

- bierze udział w różnych konkursach: przedmiotowym, literackich, recytatorskich, poetyckich na terenie szkoły i poza nią – osiąga w nich sukcesy,
- prezentuje wysoki poziom kultury języka,
- jest „wprawionym” czytelnikiem; jego zainteresowania znacznie wykraczają poza listę lektur obowiązkowych – prezentuje na forum klasy wybrane przez siebie lektury,
- podejmuje działalność literacką lub kulturalną i prezentuje wysoki poziom merytoryczny oraz artystyczny.

Na ocenę bardzo dobrą

W zakresie kształcenia literackiego i kulturowego

Uczeń: • biegle posługuje się wiedzą z zakresu kształcenia literackiego i kulturowego nabytą w klasach IV-VI w stopniu koniecznym do zrozumienia i interpretacji omawianych tekstów kultury, • sprawnie wyszukuje w tekście potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu, porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie, • dostrzega różnice między literaturą piękną a innymi rodzajami piśmiennictwa, • rozróżnia rodzaje i gatunki literackie (w tym pamiętnik, komedię, fraszkę, sonet, pieśń, balladę, tragedię), • wskazuje elementy dramatu (rodzaj): akt, scena, tekst główny, didaskalia, monolog, dialog • rozpoznaje w utworze środki stylistyczne (neologizm, eufemizm, inwokacja, symbol, alegoria porównanie homeryckie) i określa ich funkcje, • rozpoznaje gatunki dziennikarskie (wywiad, artykuł, felieton, reportaż) i określa ich podstawowe cechy, • rozpoznaje w utworach rodzaje komizmu i określa ich funkcje, • rozpoznaje w tekście ironię i określa jej funkcję, • określa problematykę egzystencjalną w tekście i poddaje ją refleksji, • uwzględnia w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, • wykorzystuje w interpretacji tekstów literackich elementy wiedzy o historii i kulturze, • określa wartości etyczne i estetyczne w tekstach kultury, • recytuje utwór literacki w interpretacji zgodnej z jego tematem i stylem, • samodzielnie interpretuje dzieła sztuki (obraz, grafika, rzeźba, fotografia), • znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (np. w filmach, komiksach, piosenkach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych.

W zakresie kształcenia językowego

Uczeń: • biegle posługuje się wiedzą w zakresie nauki o języku nabytą w klasach IV-VI, stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych, poprawnie dokonuje analizy gramatycznej i logicznej wypowiedzi, • zna mechanizm uproszczeń i upodobień fonetycznych, zaniku dźwięczności w wygłosie i rozumie ich znaczenie dla wymowy i pisowni, • wykorzystuje wiedzę o różnicach w pisowni samogłosek ustnych i

nosowych, spółgłosek twardych i miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych, • w wyrazie pochodnym wskazuje temat słowotwórczy i formant; określa rodzaje formantów i wskazuje ich funkcje w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnym, rozróżnia realne i słowotwórcze znaczenie wyrazu; rozpoznaje rodzinę wyrazów, łączy wyrazy pokrewne, wskazuje rdzeń, • zna zasady tworzenia wyrazów złożonych, odróżnia ich typy, • rozpoznaje imiesłowy, rozumie zasady ich tworzenia i odmiany, poprawnie stosuje imiesłowowy równoważnik zdania i rozumie jego funkcje; przekształca go na zdanie złożone i odwrotnie, • rozróżnia wypowiedzenia wielokrotnie złożone, • odróżnia mowę zależną i niezależną, przekształca mowę zależną na niezależną i odwrotnie, • rozumie i stosuje zasady dotyczące wyjątków od reguły polskiego akcentu, • zna typy skrótów i skrótowców – określa ich funkcje w tekście, wyjaśnia znaczenie skrótów i skrótowców używanych w polszczyźnie mówionej i pisanej, • zna zasady grzeczności językowej i stosuje ją w wypowiedziach, • rozróżnia normę językową wzorcową oraz użytkową i stosuje się do nich, • dostrzega zróżnicowanie słownictwa, w swoich wypowiedziach świadomie stosuje frazeologizmy, synonimy i antonimy oraz wyrazy wieloznaczne, • wykorzystuje wiedzę o wymianie głosek w wyrazach pokrewnych oraz w tematach fleksyjnych wyrazów odmiennych, • poprawnie przytacza cudze wypowiedzi, stosując odpowiednie znaki interpunkcyjne, • zna i stosuje w praktyce zasady pisowni wyrazów nieodmiennych i pisowni partykuły „nie” z różnymi częściami mowy.

W zakresie tworzenia wypowiedzi

Uczeń: • sprawnie posługuje się formami wypowiedzi pisemnej poznanymi w klasach IV-VI (dialog, opis przedmiotu, opis przeżyć wewnętrznych, list prywatny i oficjalny, opowiadanie twórcze i odtwórcze, charakterystyka, sprawozdanie (recenzja) z filmu, sprawozdanie ze spektaklu, sprawozdanie z wydarzenia, scenariusz filmowy, dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia, notatka, e-mail, SMS), • tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: rozprawka, wywiad, • tworzy wypowiedź, zachowując zasady kompozycji, budowy akapitu jako spójnej całości myślowej oraz spójności językowej między akapitami, • redaguje plan kompozycyjny własnej wypowiedzi, • wykorzystuje znajomość tezy i hipotezy oraz argumentów przy redagowaniu rozprawki oraz innych tekstów argumentacyjnych, • odróżnia przykład od argumentu, • przeprowadza wnioskowanie jako element wyводу argumentacyjnego, • funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne oraz rozumie ich oddziaływanie na odbiorcę, • rzeczowo uzasadnia własne zdanie w dyskusji, • wykonuje przekształcenia na tekście cudzym: skraca, streszcza, rozbudowuje i parafrazuje, formułuje pytania do tekstu, • rozpoznaje manipulację językową i przeciwstawia jej zasady etyki wypowiedzi, zna i stosuje zasady etyki wypowiedzi, • dokonuje interpretacji głosowej tekstów.

W zakresie samokształcenia

Uczeń: • korzysta z informacji, respektując prawa autorskie, • sprawnie korzysta ze słowników, • rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania, • uczestniczy w życiu kulturalnym swojego regionu, • realizuje projekty edukacyjne, • przygotowuje prezentacje, wykorzystując technologie multimedialne, • samodzielnie prezentuje wyniki swojej pracy, • systematycznie się uczy, • pogłębia wiedzę przedmiotową poprzez udział w wykładach, konkursach, • potrafi formułować opinie i rozwija umiejętność krytycznego myślenia.

Na ocenę dobrą

W zakresie kształcenia literackiego i kulturowego

Uczeń: • posługuje się wiedzą z zakresu kształcenia literackiego i kulturowego nabytą w klasach IV-VI w stopniu koniecznym do zrozumienia i interpretacji omawianych tekstów kultury, • samodzielnie wyszukuje w tekście potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu, porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie, • dostrzega różnice między literaturą piękną a innymi rodzajami piśmiennictwa, • wskazuje elementy dramatu (rodzaj): akt, scena, tekst główny, didaskalia, monolog, dialog • rozróżnia rodzaje i gatunki literackie (w tym pamiętnik, komedię, fraszkę, sonet, pieśń, balladę, tragedię), • rozpoznaje w utworze środki stylistyczne (neologizm, eufemizm, inwokacja, symbol, alegoria) i określa ich funkcje, • rozpoznaje gatunki dziennikarskie (wywiad, artykuł, felieton) i określa ich podstawowe cechy, • rozpoznaje w utworach rodzaje komizmu i określa ich funkcje, • rozpoznaje w tekście ironię i określa jej funkcję, • określa problematykę egzystencjalną w tekście i poddaje ją refleksji, • uwzględnia w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, • wykorzystuje w interpretacji tekstów literackich elementy wiedzy o historii i kulturze, • określa wartości etyczne i estetyczne w tekstach kultury, • recytuje utwór literacki w interpretacji zgodnej z jego tematem i stylem, • interpretuje dzieła sztuki (obraz, grafika, rzeźba, fotografia), • znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych.

W zakresie kształcenia językowego

Uczeń: • posługuje się wiedzą w zakresie nauki o języku nabytą w klasach IV-VI, stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych, dokonuje analizy gramatycznej i logicznej wypowiedzi, • zna mechanizm uproszczeń i upodobień fonetycznych, zaniku dźwięczności w wygłosie i rozumie ich znaczenie dla wymowy i pisowni, • w wyrazie pochodnym wskazuje temat słowotwórczy i formant; określa rodzaje formantów i wskazuje ich funkcje w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnym, rozróżnia realne i słowotwórcze znaczenie wyrazu; rozpoznaje rodzinę wyrazów, łączy wyrazy pokrewne, wskazuje rdzeń, • zna zasady tworzenia wyrazów złożonych, odróżnia ich typy, • rozpoznaje imiesłowy, rozumie zasady ich tworzenia i odmiany, poprawnie stosuje imiesłowowy równoważnik zdania i rozumie jego funkcje; przekształca go na zdanie złożone i odwrotnie, • rozróżnia wypowiedzenia wielokrotnie złożone, • odróżnia mowę zależną i niezależną, przekształca mowę zależną na niezależną i odwrotnie, • rozumie i stosuje zasady dotyczące wyjątków od reguły polskiego akcentu, • zna typy skrótów i skrótowców –określa ich funkcje w tekście, wyjaśnia znaczenie skrótów i skrótowców często używanych w polszczyźnie mówionej i pisanej, • zna zasady grzeczności językowej i stosuje ją w wypowiedziach, • rozróżnia normę językową wzorcową oraz użytkową i stosuje się do nich, • dostrzega zróżnicowanie słownictwa, w swoich wypowiedziach stosuje frazeologizmy, synonimy i antonimy oraz wyrazy wieloznaczne, • wykorzystuje wiedzę o wymianie głosek w wyrazach pokrewnych oraz w tematach fleksyjnych wyrazów odmiennych, • poprawnie przytacza cudze wypowiedzi, stosując odpowiednie znaki interpunkcyjne, • wykorzystuje wiedzę o różnicach w pisowni samogłosek ustnych i nosowych, spółgłosek twardych i miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych, • zna i stosuje w praktyce zasady pisowni wyrazów nieodmiennych i pisowni partykuły „nie” z różnymi częściami mowy.

W zakresie tworzenia wypowiedzi

Uczeń: • posługuje się formami wypowiedzi pisemnej poznanymi w klasach IV-VI zgodnie z zasadami ich tworzenia (dialog, opis przedmiotu, opis przeżyć wewnętrznych, list prywatny i oficjalny, opowiadanie twórcze i odtwórcze, charakterystyka, sprawozdanie z filmu, sprawozdanie ze spektaklu, sprawozdanie z wydarzenia, scenariusz filmowy, dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia, notatka, e-mail, SMS), • tworzy wypowiedź, zachowując zasady kompozycji, budowy akapitu jako spójnej całości myślowej oraz spójności językowej między akapitami, • redaguje plan odtwórczy oraz plan kompozycyjny własnej wypowiedzi, • wykorzystuje środki retoryczne oraz rozumie ich oddziaływanie na odbiorcę, • wykorzystuje znajomość tezy i hipotezy oraz argumentów przy redagowaniu rozprawki oraz innych tekstów argumentacyjnych, • odróżnia przykład od argumentu, • przeprowadza wnioskowanie jako element wyводу argumentacyjnego, • rzeczowo uzasadnia własne zdanie w dyskusji, • zna i stosuje zasady etyki wypowiedzi, • tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: rozprawka, wywiad, • wykonuje przekształcenia na tekście cudzym: skraca, streszcza, rozbudowuje i parafrazuje, formułuje pytania do tekstu, • rozpoznaje manipulację językową i przeciwstawia jej zasady etyki wypowiedzi, zna i stosuje zasady etyki wypowiedzi. • dokonuje interpretacji głosowej tekstów.

W zakresie samokształcenia

Uczeń: • korzysta z informacji, respektując prawa autorskie, • sprawnie korzysta ze słowników, • rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania, • uczestniczy w życiu kulturalnym swojego regionu, • realizuje projekty edukacyjne, • przygotowuje prezentacje, wykorzystując technologie multimedialne, • samodzielnie prezentuje wyniki swojej pracy, • systematycznie się uczy, • pogłębia wiedzę przedmiotową poprzez udział w wykładach, konkursach, • potrafi formułować opinie i rozwija umiejętność krytycznego myślenia.

Na ocenę dostateczną

W zakresie kształcenia literackiego i kulturowego

Uczeń: • posługuje się wiedzą z zakresu kształcenia literackiego i kulturowego nabytą w klasach IV-VI w stopniu koniecznym do zrozumienia omawianych tekstów kultury, • wyszukuje w tekście potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu, porządkuje informacje, • dostrzega różnice między literaturą piękną a innymi rodzajami piśmiennictwa, • wymienia elementy dramatu (rodzaj): akt, scena, tekst główny, didaskalia, monolog, dialog • rozróżnia rodzaje i gatunki literackie (w tym pamiętnik, komedię, fraszkę, sonet, pieśń, balladę, tragedię), • rozpoznaje w utworze środki stylistyczne (neologizm, eufemizm, inwokacja, symbol, alegoria), • rozpoznaje gatunki dziennikarskie (wywiad, artykuł, felieton) i określa ich podstawowe cechy, • rozpoznaje w utworach rodzaje komizmu i określa ich funkcje, • rozpoznaje w tekście ironię, • określa problematykę egzystencjalną w tekście, • określa wartości etyczne w tekstach kultury, • recytuje utwór literacki, • opisuje dzieła sztuki (obraz, grafika, rzeźba, fotografia) i podejmuje próbę jego interpretacji, • dostrzega w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych.

W zakresie kształcenia językowego

Uczeń: • posługuje się wiedzą w zakresie nauki o języku nabytą w klasach IV-VI w stopniu umożliwiającym opanowanie materiału przewidzianego w podstawie programowej, stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych, dokonuje analizy gramatycznej i logicznej wypowiedzeń, • zna mechanizm uproszczeń i upodobnień fonetycznych, zaniku dźwięczności w wygłosie i rozumie ich znaczenie dla wymowy i pisowni, • w wyrazie pochodnym wskazuje temat słowotwórczy i formant; określa rodzaje formantów; rozpoznaje rodzinę wyrazów, łączy wyrazy pokrewne, wskazuje rdzeń, • zna zasady tworzenia wyrazów złożonych, odróżnia ich typy, • rozpoznaje imiesłowowy, rozumie zasady ich tworzenia i odmiany, stosuje imiesłowowy równoważnik zdania; przekształca go na zdanie złożone i odwrotnie, • rozróżnia wypowiedzenia wielokrotnie złożone, • odróżnia mowę zależną i niezależną, przekształca mowę zależną na niezależną i odwrotnie, • rozumie i stara się stosować zasady dotyczące wyjątków od reguły polskiego akcentu, • zna typy skrótów i skrótowców, wyjaśnia znaczenie używanych na co dzień skrótów i skrótowców, • zna zasady grzeczności językowej i stosuje ją w wypowiedziach, • rozróżnia normę językową wzorcową oraz użytkową i stara się do nich stosować, • dostrzega zróżnicowanie słownictwa, w swoich wypowiedziach stosuje frazeologizmy, synonimy i antonimy oraz wyrazy wieloznaczne, • wykorzystuje wiedzę o wymianie głosek w wyrazach pokrewnych oraz w tematach fleksyjnych wyrazów odmiennych, • przytacza cudze wypowiedzi, stosując odpowiednie znaki interpunkcyjne, • wykorzystuje wiedzę o różnicach w pisowni samogłosek ustnych i nosowych, spółgłosek twardych i miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych, • zna i stosuje w praktyce zasady pisowni wyrazów nieodmiennych i pisowni partykuły „nie” z różnymi częściami mowy.

W zakresie tworzenia wypowiedzi

Uczeń: • posługuje się formami wypowiedzi pisemnej poznanymi w klasach IV-VI (dialog, opis przedmiotu, opis przeżyć wewnętrznych, list prywatny i oficjalny, opowiadanie twórcze i odtwórcze, charakterystyka, sprawozdanie z filmu, sprawozdanie ze spektaklu, sprawozdanie z wydarzenia, scenariusz filmowy, dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia, notatka, e-mail, SMS), • tworzy wypowiedź, zachowując zasady kompozycji, budowy akapitu jako spójnej całości myślowej oraz spójności językowej między akapitami, • redaguje plan odtwórczy oraz prosty plan kompozycyjny własnej wypowiedzi, • wykorzystuje środki retoryczne, • wykorzystuje znajomość tezy i hipotezy oraz argumentów przy redagowaniu rozprawki oraz innych tekstów argumentacyjnych, • odróżnia przykład od argumentu, • przeprowadza wnioskowanie jako element wyводу argumentacyjnego, • uzasadnia własne zdanie w dyskusji, • zna i stosuje zasady etyki wypowiedzi, • tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: rozprawka, wywiad, • wykonuje przekształcenia na tekście cudzym: skraca, streszcza, rozbudowuje i parafrazuje, formułuje pytania do tekstu, • zna i stosuje zasady etyki wypowiedzi. • podejmuje próbę interpretacji głosowej tekstów.

W zakresie samokształcenia

Uczeń: • korzysta z informacji, respektując prawa autorskie, • korzysta ze słowników, • uczestniczy w życiu kulturalnym swojego regionu, • realizuje projekty edukacyjne, • przygotowuje prezentacje, wykorzystując technologie multimedialne, • prezentuje wyniki

swojej pracy, • systematycznie się uczy, • w razie trudności w nauce korzysta z pomocy nauczyciela lub innych uczniów, • potrafi formułować opinie.

Na ocenę dopuszczającą

W zakresie kształcenia literackiego i kulturowego

Uczeń: • posługuje się wiedzą z zakresu kształcenia literackiego i kulturowego nabytą w klasach IV-VI w stopniu koniecznym opanowania umiejętności przewidzianych w podstawie programowej, • wyszukuje w tekście potrzebne informacje oraz wskazuje odpowiednie fragmenty tekstu, porządkuje informacje w tekście, • dostrzega różnice między literaturą piękną a innymi rodzajami piśmiennictwa, • wymienia elementy dramatu (rodzaj): akt, scena, tekst główny, didaskalia, monolog, dialog • rozróżnia rodzaje i gatunki literackie (w tym pamiętnik, komedię, fraszkę, sonet, pieśń, balladę, tragedię), • rozpoznaje w utworze środki stylistyczne (neologizm, eufemizm, inwokacja, symbol, alegoria), • zna gatunki dziennikarskie (wywiad, artykuł, felieton), • wie, co to jest komizm, • wie, co to jest ironia, • określa wartości etyczne w tekstach kultury, • wygłasza z pamięci utwór literacki, • opisuje dzieła sztuki (obraz, grafika, rzeźba, fotografia),

W zakresie kształcenia językowego

Uczeń: • posługuje się podstawową wiedzą w zakresie nauki o języku nabytą w klasach IV-VI w stopniu umożliwiającym opanowanie materiału przewidzianego w podstawie programowej, stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych, dokonuje analizy wypowiedzeń, • wie, czym są uproszczenia i upodobnienia fonetyczne oraz zanik dźwięczności w wygłosie – wskazuje je na przykładach, • w wyrazie pochodnym wskazuje temat słowotwórczy i formant; określa rodzaje formantów; rozpoznaje rodzinę wyrazów, łączy wyrazy pokrewne, • zna zasady tworzenia wyrazów złożonych, • rozpoznaje imiesłowy, • rozróżnia wypowiedzenia wielokrotnie złożone, • odróżnia mowę zależną i niezależną, • zna zasady dotyczące wyjątków od reguły polskiego akcentu, • zna typy skrótów i skrótowców, wyjaśnia znaczenie używanych na co dzień skrótów i skrótowców, • zna zasady grzeczności językowej i stosuje ją w wypowiedziach, • rozróżnia normę językową wzorcową oraz użytkową i stara się do nich stosować, • dostrzega zróżnicowanie słownictwa, • stosuje w praktyce wiedzę o wymianie głosek w wyrazach pokrewnych oraz w tematach fleksyjnych wyrazów odmiennych, • poprawnie (wg wzoru) przytacza cudze wypowiedzi, stosując odpowiednie znaki interpunkcyjne, • jest świadomy różnicy w pisowni samogłosek ustnych i nosowych, spółgłosek twardych i miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych, • zna zasady pisowni wyrazów nieodmiennych i pisowni partykuły „nie” z różnymi częściami mowy i stara się je stosować w praktyce.

W zakresie tworzenia wypowiedzi

Uczeń: • redaguje formy wypowiedzi pisemnej poznane w klasach IV-VI (dialog, opis przedmiotu, opis przeżyć wewnętrznych, list prywatny i oficjalny, opowiadanie twórcze i odtwórcze, charakterystyka, sprawozdanie z filmu, sprawozdanie ze spektaklu, sprawozdanie z wydarzenia, scenariusz filmowy, dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia, notatka, e-mail, SMS), a jego prace pisemne świadczą o podstawowej znajomości problematyki, kompozycji, znajomości reguł gramatycznych i interpunkcyjnych, • redaguje plan odtwórczy, • redaguje tekst argumentacyjny, wyrażając swoje stanowisko i

podejmując próbę argumentacji, • przeprowadza wnioskowanie jako element wyводу argumentacyjnego, • uzasadnia własne zdanie w dyskusji, • zna i stosuje zasady etyki wypowiedzi, • tworzy wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: rozprawka, wywiad, • wykonuje przekształcenia na tekście cudzym: skraca, streszcza, formułuje pytania do tekstu, • zna i stosuje zasady etyki wypowiedzi. • poprawnie czyta teksty. W zakresie samokształcenia Uczeń: • korzysta z informacji, respektując prawa autorskie, • korzysta ze słowników, • uczestniczy w życiu kulturalnym swojego regionu, • realizuje projekty edukacyjne, • przygotowuje prezentacje, wykorzystując technologie multimedialne, • prezentuje wyniki swojej pracy, • systematycznie się uczy na miarę swoich możliwości, • w razie trudności w nauce korzysta z pomocy nauczyciela lub innych uczniów, • podejmuje próby formułowania opinii.

Ocena niedostateczna

Otrzymuje ją uczeń, który nie spełnia wymagań kryterialnych na ocenę dopuszczającą. Poziom jego wiadomości i umiejętności objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy VII uniemożliwia osiągnięcie celów polonistycznych. Nawet z pomocą nauczyciela nie potrafi wykonać zadań o niewielkim stopniu trudności.